

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง สิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา
เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิต
ในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชาตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
(๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับ
เทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณต่างๆ ได้ เช่น การทำ
การเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเขาตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัด และ
เป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัด
จำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้
ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างสมดุล และยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการการสะสมและบริการกองทุนและ
ธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม
วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กร
ทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มบานระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัด
การศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญเพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึง
กระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ
ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อและ
ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การ
ถ่ายทอดหลักศาสนาการบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาว เป็นต้น

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๗ ประเภท ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
๒. ภูมิปัญญาด้านเศรษฐกิจ
๓. ภูมิปัญญาด้านศาสนาคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมความเชื่อ
๔. ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรและการพัฒนาหมู่บ้าน
๕. ภูมิปัญญาด้านศิลปะ
๖. ภูมิปัญญาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
๗. ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม

ประเพณีท้องถิ่น

กิจกรรมการจัดงานวันสำคัญ ประเพณี และเทศกาลในท้องถิ่น มีดังนี้

๑. วันมาฆบูชา ช่วงเดือน มี.ค

๒. วันสงกรานต์ (ประเพณีปีใหม่เมือง) ช่วงเดือน เม.ย

๓. วันวิสาขบูชา ช่วงเดือน มิ.ย

๔. ประเพณีเลี้ยงมิตรเมืองท่าบลแม่วิน ช่วงเดือน มิ.ย

๕. วันอาสาฬหบูชา ช่วงเดือน ส.ค

๖. วันเข้าพรรษา ช่วงเดือน ส.ค - ต.ค.

๗. วันออกพรรษา ช่วงเดือน ต.ค

๘. วันลอยกระทง (ประเพณียี่เป็ง) ช่วงเดือน พ.ย

๙. ประเพณีสงฆ์น้ำพระบรมธาตุวัดพระธาตุศรีสมเด็จพระพุทธรูปชินวงศ์ วัดวิมุตติการาม วัดพระธาตุทุ่งเงิน ทุ่งทอง ช่วงเดือน มิ.ย

๑๐. ประเพณีสลากภัต (ตานก๋วยสลาก) ช่วงเดือน ก.ย - ต.ค

๑๑. พิธีมัดมือ (ชนเผ่าปกากะญอ)

๑๒. พิธีบวชป่า

ศาสนา

การนับถือศาสนาในพื้นที่ตำบลแม่วิน มี ๒ ศาสนา

สำนักสงฆ์บ้านห้วยอีค่าง หมู่ ๑
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดทุ่งหลวง หมู่ ๒
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดขุนปวย หมู่ ๓
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดหนองเต่า หมู่ ๔
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านหนองเต่า หมู่ ๔
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดแม่สะปือก หมู่ ๕
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดถ้ำดอยโตน หมู่ ๕
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านแม่สะปोक หมู่ ๕
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดวิมุตติการาม หมู่ ๖
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

อาศรมพระธรรมจาริกบ้านห้วยข้าวลีบ หมู่ ๘
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านห้วยข้าวลีบ หมู่ ๘
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดสบวิน หมู่ ๘
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุศรีสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ หมู่ ๑๐
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์ค่อทอลิกนักบุญเปาโลห้วยตอง หมู่ ๑๐
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดห้วยโป่ง หมู่ ๑๑
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

สำนักสงฆ์วัดขุนวาง หมู่ ๑๒
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรขุนวาง หมู่ ๑๒
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านม่อนยะ หมู่ ๑๓
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

สำนักสงฆ์บ้านห้วยยาว หมู่ ๑๔
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านโป่งน้อยใหม่ หมู่ ๑๔
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดมัชฌิมาราม หมู่ ๑๕
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดใหม่มอวาคี หมู่ ๑๖
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์นักบุญเปโตร บ้านปากกล้วย หมู่ ๑๗
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์นักบุญยอห์น บัปติสต์ หมู่ ๑๗
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุอุเงิน ถุงทอง หมู่ ๑๘
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านแม่เตียน หมู่ ๑๘
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านห้วยหอย หมู่ ๑๙
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ฐานข้อมูลภูมิปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ด้านภูมิปัญญา	ความเชี่ยวชาญ
๑	นายเจริญ ศิริเป็ง	ด้านเกษตรกรรม	เกษตรทฤษฎีใหม่ , ดิน , พืชสมุนไพร
๒	นายปั่น แปงเตียม		พืชสมุนไพร
๓	นางปณิดา ศิริเป็ง		เกษตรแบบผสมผสาน
๔	นายบุญมา คำปัน		เกษตรแบบผสมผสาน
๕	นายอ้าย สุเป็ง	ด้านหัตถกรรม	จักสาน
๖	นายอู่่น บัวคำ		จักสาน
๗	นายปาน ศิริปินตา		จักสาน
๘	นายกองคำ ปัญญาทิพย์	อุตสาหกรรม	ทำเครื่องเรือนจากไม้ โต๊ะ , หน้าต่าง
๙	นางนิตยา ใจทา		การแปรรูปไม้ เรือใบจำลอง
๑๐	นายจันตา ชมภูทา	ด้านการแพทย์ไทย	ใช้สมุนไพรในการรักษา
๑๑	นายคำ จอมหล้าพิรติกุล		ใช้สมุนไพรในการรักษา
๑๒	นายบุญ แดงโกฏิ		ใช้สมุนไพรในการรักษา
๑๓	น.ส.ขวัญตา คำอ้าย		นวดประคบสมุนไพร
๑๔	นางจันทร์ฉาย โนลอย	ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การจัดการที่ดินทำกิน
๑๕	นายจอ尼 โอโตเขา		การบวชป่า , การอนุรักษ์ป่า
๑๖	นางหน่อแอรีย์ พุงเมืองทอง		การอนุรักษ์ป่า
๑๗	นายนิคม ออนเขียน		การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
๑๘	นายจรัส ป้อมแสนมนต์	ด้านศิลปกรรม	ดนตรี (เครื่องเล่นสะล้อ , ซอ , ซึง)
๑๙	นายกลี		ดนตรี (เครื่องเล่นเตหน้า)
๒๐	นายหลิ่ง	ด้านภาษาและวรรณกรรม	ภาษาถิ่น (ภาษาปกากะญอ)
๒๑	นางนารีรัตน์ จ๊ะโต		บทเพลงพื้นบ้าน (เพลงบทธา)
๒๒	นายบุญทอง สุขแสง	ด้านศาสนาและประเพณี	มัคนายก
๒๓	นายปั่น ชัยยา		พิธีกรรมทางศาสนา
๒๔	นายมานิช ศิริ		พิธีกรรมทางศาสนา
๒๕	นายทองคำ แสนปัน		พิธีกรรมทางศาสนา

แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ด้านเกษตรกรรม

นายเจริญ คิริเป็ง บ้านเลขที่ ๑๓๐ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท เกษตรทฤษฎีใหม่ , ดิน , พืชสมุนไพร

นายปัน แปงเตียม บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท พืชสมุนไพร

นายบุญมา คำปັນ บ้านเลขที่ ๑๔๐ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี เกษตรแบบผสมผสาน

นางปณิดา ศิริเป็ง บ้านเลขที่ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี เกษตรแบบผสมผสาน

๒. ด้านหัตถกรรม

นายอ้าย สุเป็ง บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ ๖ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี จักสาน

นายอู่น บัวคำ ๒๑ ม.๖ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี จักสาน

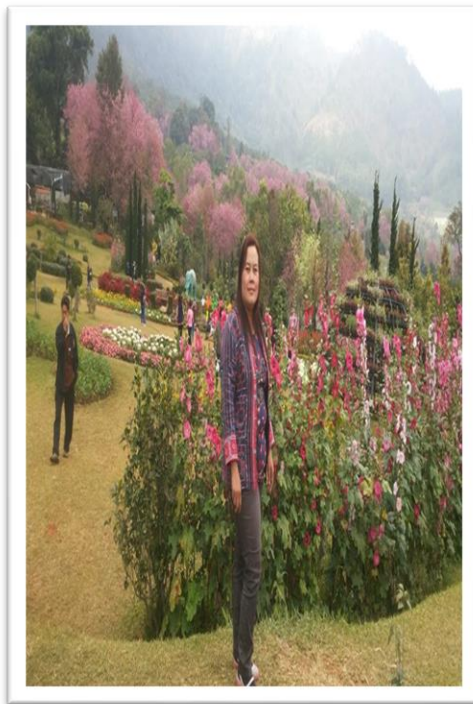
นายปาน ศิริปินตา บ้านเลขที่ ๕๐/๒ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี จักสาน

๓. ด้านอุตสาหกรรม

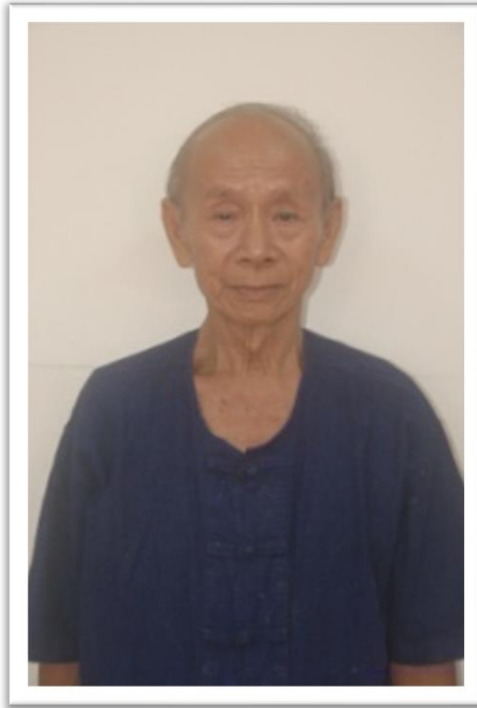

นายก่องคำ ปัญญาทิพย์ บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ ๑๑ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การทำเครื่องเรือนจากไม้ โต๊ะ , หน้าที่่าง

นางนิตยา ใจทา บ้านเลขที่ ๔๐/๑ หมู่ ๙ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การแปรรูปไม้ เรือใบจำลอง

๔. ด้านการแพทย์ไทย

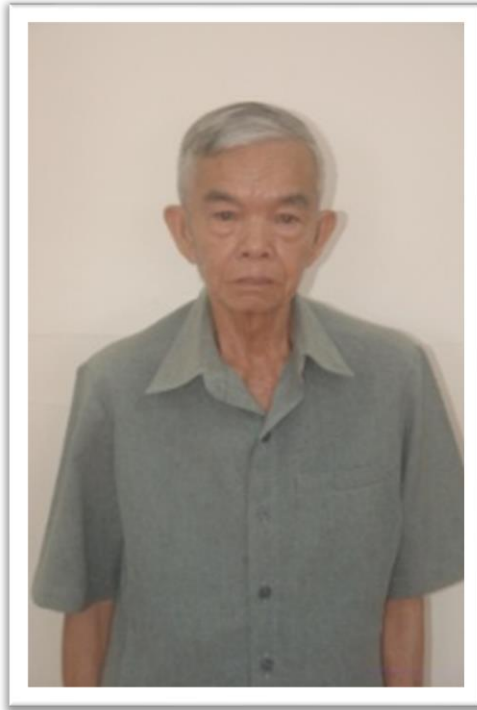

นายจันทา ชมภูทา บ้านเลขที่ ๒๙ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

นายคำ จอมหล้าพิรติกุล บ้านเลขที่ ๒๙ หมู่ ๑๑ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

นายบุญ แดงโกฏิ บ้านเลขที่ ๑๐๙ หมู่ ๙ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

น.ส.ขวัญตา คำอ้าย บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ ๑๑ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี นวดประคบสมุนไพร

๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

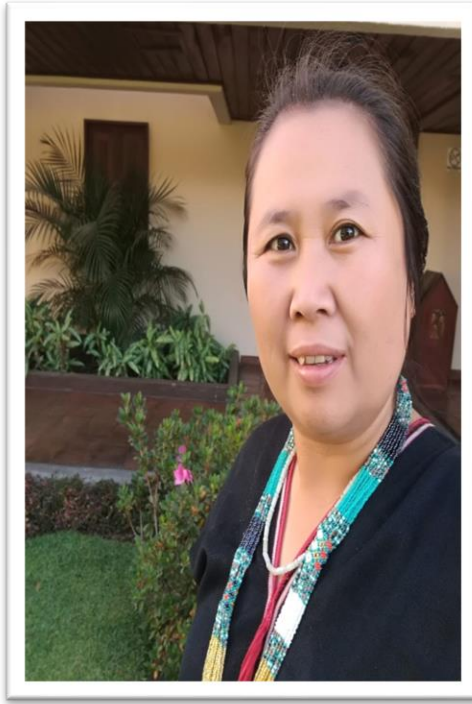

นางจันทร์ฉาย โนลอย หมู่ ๑ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การจัดการที่ดินทำกิน

นายจอนิ โอิดเชา บ้านเลขที่ ๒๑ หมู่ ๔ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การบวชป่า , การอนุรักษ์ป่า

นางหน่อแอรีย์ พุ่งเมืองทอง หมู่ ๑ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การอนุรักษ์ป่า

นายนิคม อ่อนเขียว บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ ๙ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

๒. ด้านศิลปกรรม

นายจรัส ป้อมแสนมนต์ หมู่ ๒ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ดนตรี (เครื่องเล่นสะล้อ , ซอ , ซึง)

นายกสิ หมู่ ๑๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ดนตรี (เครื่องเล่นเตหน่า)

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายหลัง หมู่ ๑๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ภาษาถิ่น (ภาษาปกากะญอ)

นางนารีรัตน์ จ๊ะโต หมู่ ๑๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี บทเพลงพื้นบ้าน (เพลงบทธา)

๘. ด้านศาสนาและประเพณี

นายบุญทอง สุขแสง บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี มัคทายก

นายปิ่น ชัยยา บ้านเลขที่ ๔๗ หมู่ ๖ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา

นายมานิช ศิริ บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ ๑๕ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา

นายทองคำ แสนปิ่น บ้านเลขที่ ๑๔๕ หมู่ ๙ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา